

ASPECTE DIN ACTIVITATEA POLITICĂ A BIROULUI JUDEȚEAN BIHOR AL P.C.R., ÎN CAMPANIA ELECTORALĂ A ANULUI 1946

de

Corneliu CRĂCIUN

Fiecare dintre formațiunile politice care au participat la bătălia electorală din toamna anului 1946 cunoștea miza importantă a acestui eveniment. Iar fraudarea rezultatului alegerilor de către comuniști a marcat începutul declinului inexorabil al României, ieșirea ei din sfera democrației și intrarea în totalitarismul de tip sovietic.

În general, evenimentele care au precedat și succedat alegerile din 19 noiembrie 1946 au fost interpretate și ilustrate prin sinteze, prin studii și articole și prin tipărirea de documente de arhivă. Într-un fel înainte de 1989¹ (tendențios, selectiv, fals), în alt fel în lucrările tipărite în străinătate² sau, la noi, după Revoluție³. Elemente interesante și edificatoare în ceea ce privește modul în care structurile de partid au abordat participarea la campanie furnizează identificarea și analiza proceselor-verbale ale ședințelor partidelor angajate în cursa electorală, din lectura cărora putem desprinde rolul pe care-l atribuiau evenimentului, modul cum și-au conceput programul de acțiune, activitățile concrete, sistemul de lucru în alianță, tehnici de a se informa cu privire la adversarii politici, tentativele de discreditare sau de eliminare a lor, mijloacele de a se adresa electoratului și de a-l persuadea să-i vină alături. Este adevărat că, datorită presiunilor și terorii exercitate de către guvern și de către trupele de șoc al P.C.R., partidele de opoziție: Partidul Național-Țărănesc și Partidul Național-Liberal nu au avut cum să desfășoare o activitate politico-organizatorică normală și, în locul acesteia, recurgeau, așa cum înseși documentele de urmărire a manifestărilor lor din partea organelor represive, semnalează, la tactica muncii de la om la om, nu sunt șanse prea mari să găsim procese-verbale ale întrunirilor lor politice; în schimb

¹ Reprezentativă pentru acest punct de vedere este sinteza lui Mihai Fătu: *1946. Din istoria politică a României contemporane*, Editura Politică, București, 1968.

² Victor Frunză, *Istoria comunismului în România*. Ediția a III-a, EVF, București, 1999, p. 253–257.

³ *Sovietizarea nord-vestului României (1944–1950)*, Editura Muzeului Sătmărean, Satu Mare, 1996, p. 117–203; multe lucrări în *Analele Sighet 3. Anul 1946 – începutul sfârșitului (instituții, mentalități, evenimente)*. Comunicări prezentate la Simpozionul de la Sighetu Marmăției (7–9 iunie 1996), FUNDAȚIA ACADEMIA CIVICĂ, 1996; Corneliu Crăciun, *Opțiunea Maniu. Contribuții documentare la istoria P. N. T. (1945–1948)*, Editura Logos'94, Oradea, 2003.

putem identifica pe ale comuniștilor, de la nivelul unei organizații restrânse (la o instituție) până la nivelul conducerilor locale superioare și ne putem convinge de temeinicia și preocuparea cu care s-au încadrat în această acțiune; e adevărat, inutil din punct de vedere practic, pentru că de câștigat alegerile nu aveau cum să le câștige și, în cele din urmă, pentru că s-a găsit modalitatea eficientă de schimbare a rezultatului votării, fiind declarat victorioasă formațiunea care a realizat cel mai mic număr de voturi. Dar materialele din interiorul P.C.R. sunt categoric utile pentru înțelegerea scenei politice a momentului respectiv. Vom avea astfel, în fața noastră, programul și acțiunile partidului câștigător al alegerilor, chiar dacă victoria a fost asigurată prin falsificarea situației. Și dacă procesele-verbale nu reușesc să refacă atmosfera întâlnirilor politice, succesiunea și tonul discuțiilor, oportunitatea argumentelor, agitația specifică unor asemenea activități, ele conservă ceea ce este util pentru cercetarea istoriografică: obiectul ședințelor, raportul dintre instrucțiunile de la Centru și deciziile locale, hotărârile luate, sistemul propriu de organizare a activității politice orientate spre obiective politice evidente, tentativele de eliminare a adversarilor politici.

Partidul Comunist Român avea, în ceea ce-l privește, poziția privilegiată de formațiune aflată la putere, beneficiind de a avantajele unei asemenea plasări: control asupra aparatului de stat, mijloace de transport, de propagandă audio- și vizuală, mijloace financiare care-i permiteau să acționeze pe scară mare, posibilități de supraveghere și anihilare a adversarilor de pe scena electorală, presă în serviciile lui. Este uimitor câți bani avea la dispoziție pentru a plăti un aparat propriu și pentru a desfășura o campanie electorală costisitoare, repartizată pe un teritoriu amplu și continuu în funcțiune. Dacă partidele aflate în opoziție față de P.C.R. și de partenerii lui politici nu numai că nu dispuneau de resursele umane plătite, materiale și financiare egale cu ale B.P.D.-ului, dar asupra lor se exercitau presiuni dintre cele mai diverse, atitudine realizată cu acordul tacit, mai mult decât atât, cu complicitatea guvernului dr. Petru Groza: de la devastări de sedii, împiedicarea întrunirilor politice la urmăriri prin organele de jandarmerie și de poliție și la execuții în plină stradă.

Analiza documentelor electorale ale P.C.R. arată că alegerile au reprezentat o problemă foarte serioasă, în care comuniștii au investit multă energie, organizare, mobilizare, oameni și bani.

La 17 mai 1946, finalizând acțiuni de înțelegere politică, reprezentanții Partidului Comunist Român, ai Partidului Social-Democrat, ai Frontului Plugarilor, ai Partidului Național-Liberal (Tătăărăscu), ai Partidului Național-Țărănesc (Anton Alexandrescu), ai Partidului Național-Popular au hotărât constituirea Blocului Partidelor Democratice, care avea să fie dominat în mod categoric de către comuniști. La 20 mai 1946 a fost dată publicității Platforma-Program a noii alianțe, concepută de P.C.R. și discutată, în principiu, într-o plenară a C.C. al P.C.R. din ianuarie 1946. La 25 mai a avut loc, la Consiliul de Miniștri, sub președinția dr. Petru Groza, o ședință a Consiliului Politic al B.P.D., ocazie cu care s-a constituit Comitetul Central Electoral al B. P. D., un comandament unic al blocului pe toată perioada alegerilor. În

cursul următoarelor două luni – în special în luna iunie – au fost organizate comitetele electorale județene, de sector, de plasă și comunale. În același timp cu instituirea acestor forme politico-organizatorice, au fost constituite casele alegătorilor, destinate să ofere spațiu pentru adunări cu alegătorii, întâlniri dintre aceștia și candidați, să aprovizioneze cu material de propagandă echipele de lectori, să găzduiască manifestări culturale cu destinație electorală.

Campania electorală a B.P.D. a fost declanșată la 2 iunie 1946, printr-un miting organizat la Iași, în prezența dr. Petru Groza. Ea a fost proiectată în două etape: prima, care urma să dureze până la mijlocul lunii septembrie, se caracteriza prin acțiuni politice duse separat de către fiecare partid din B.P.D.; în a doua, până înaintea zilei de 19 noiembrie, partidele se manifestau ca o alianță politică. Această distribuire în timp a activităților și responsabilităților politice era bine gândită: întâi se realiza consolidarea organizatorică și politică a fiecărei formațiuni, apoi se desfășura acțiunea comună, pe o bază care era presupusă a se fi consolidat în timp. În fiecare dintre aceste etape, rolul dominant a revenit P.C.R. Unele formațiuni, cum au fost dizidențele din P.N.Ț. și P.N.L., datorită lipsei de bază umană, suplineau întrunirile electorale cu ședințe ale forurilor județene.

Din procesele-verbale, identificate de noi la Direcția Județeană a Arhivelor Naționale – Bihor, ne putem da seama de modul în care era apreciată și abordată campania electorală, de cum se acționa pe plan local pentru îndeplinirea cerințelor Centrului și pentru a face față realităților locale, în vederea câștigării alegerilor, care erau problemele discutate, ce aspecte se relevau și ce măsuri de propuneau, cum erau tratați „tovarășii de drum” etc.

1. Obiective

Pe toată desfășurarea campaniei au funcționat două obiective principale, inseparabile: câștigarea alegerilor și eliminarea adversarilor politici. Membrii B.P.D. nu aveau în vedere o competiție politică în urma căreia să fie desemnat, prin votul popular, câștigătorul, ci excluderea de pe scena politică a partidelor de opoziție și, dacă e cazul, eliminarea fizică a membrilor lor. Câștigarea electoratului trebuia să se producă pe orice cale: prezentarea unui program structurat, argumentat, oferte clare, prezență continuă în teritoriu, contact direct cu masa de alegători, gamă variată de mijloace de propagandă, menținerea electoratului în cleștele acțiunii propagandistice, mobilizarea propriilor membri, dar și discreditarea sau anihilarea adversarului politic, subminarea posibilităților acestuia de a se adresa electoratului, agresarea membrilor și a participanților la întruniri. Lipsa de scrupule, ignorarea ori sabotarea agresivă a procesului politic democratic au fost elementele componente fundamentale ale acțiunii politice din perioada campaniei electorale, după cum vor deveni coordonatele manifestărilor când vor pune mâna pe putere, fără să mai fie nevoie să simuleze conduite democratice, generate de necesitatea de a oferi o fațadă civilizată străinătății sau ocazionalilor și utililor, temporar, „tovarăși de drum”. Aflați acum sub protecția și încurajarea trupelor sovietice, se vor deda beției de putere, practicând asasinatul, suspiciunea, delațiunea, intimidarea, falsul. Ieșiți nu de multă

vreme din subteranele ilegalității, unde practicaseră terorismul, spionajul, suspectarea celui alt, considerarea oricui nealiniat liniei sale ca un dușman și, în consecință, ca un adversar, legic, care trebuie eliminat, ei aduc în viața politică românească practici și mentalități de prădător. Chiar dacă procesele-verbale, destinate să conserve imaginea unor mișcări și atitudini pentru viitor, nu conțin inițiative de tip extremist, practica aplicării locale a unor decizii proprii sau primite de la Centru (de atâtea ori înregistrate în documentele de arhivă) a fost generalizată, ceea ce dovedește existența unui program politic conceput agresiv. De aceea, elementele informative ale proceselor-verbale emaneate din partea organismelor de conducere ale P. C. R. trebuie asociate cu alte informații, pentru a înțelege fața adevărată a lucrurilor. Altfel, am putea crede – dacă avem în vedere exclusiv aceste documente – că oamenii Partidului acceptau să se înfățișeze într-o confruntare politică pe care o concepeau, ei înșiși, la parametrii de normalitate presupuși, pentru care se pregăteau cu multă seriozitate și eficiență.

2. Relațiile cu celelalte partide din Bloc

În general, ele sunt cunoscute și din alte lucrări consacrate acestei probleme. Și în procesul politic din Bihor se produce aceeași diversiune din inițiativa P.C.R. Partidul nu-și asumă și nu-și repartizează, în perioada electorală, funcții de conducere la nivelul Blocului; nu iese în față, pentru a face evidentă dominanța sa. Într-o întâlnire a Biroului Politic Județean al P.C.R., convocată în aceeași zi, dar cu câteva ore înainte de ședința de constituire a Comitetului Electoral județean al B.P.D., participanții sunt instruiți să susțină următoarea repartizare a responsabilităților din timpul campaniei electorale, prin care să fie angajate toate formațiunile politice existente: prezidiul Comitetului revenea P.S.D., P.C.R. se ocupa de sectorul economic, alte sarcini sunt repartizate celorlalte formațiuni din coaliție, dintre care P.N.P. primește conducerea activității de propagandă, un partid cu o prezență insignifiantă în spectrul politic al Blocului, ca a țării în realitate, așa că sarcina aceasta revenea, de fapt, tot comuniștilor.

Tactica P.C.R. de a se situa în spatele altor partide sau formațiuni fusese verificată și apreciată ca eficientă încă din perioada ilegalității, așa că, în aceste condiții, era vorba doar de o reluare a ei în condiții aparte. Cu toate că ieșise din ilegalitate, când statul său îi impunea aplicarea tezei leniniste cu privire la îmbinarea muncii ilegale cu cea legală⁴, P.C.R. continua să o aplice, convins că de la adăpostul unor formațiuni cu un anumit credit politic în populație, nu putea să aibă decât avantaje. Dacă plasa în față, în mod formal, alți factori politici, aceasta nu însemna că ar fi cedat din ceea ce considera a fi drepturile sale.

Tentativele de dominare și de racolare din partea P.C.R., exercitate asupra partenerilor de coaliție, în special asupra membrilor P.S.D., considerat într-un fel tot al clasei muncitoare, nu puteau scăpa din atenția liderilor acestuia; de aceea, în

⁴ Despre complexul „subteranei” (ilegalității) în istoria P.C.R., a se vedea exegeza lui Stelian Tănase: *Clienții lui Varvara. Istorii clandestine*, HUMANITAS, 2005.

vara anului 1946, Biroul Comitetului Județean de partid este informat că echivalentul său din P.S.D. ar fi trecut la excluderi împotriva acelor membri care s-au pronunțat pentru o colaborare mai strânsă cu P.C.R. Problema raportului dintre cele două partide a revenit în documentele Biroului Județean al P.C.R. Considerând poziția lor în B.P.D. deasupra poziției social-democraților, membrii conducerii județene ai P.C.R. își propun în ședința de birou și realizează la o întrunire a F.U.M. o intervenție prin care să atragă atenția celor din delegația P.S.D. că unii dintre membrii conducerii locale nu corespund cerințelor (nu se precizează din ce punct de vedere). Delegatul C.C. al P.C.R., Pătrașcu Andrei, prezent la o ședință ulterioară acestei admonestări publice, nu a încurajat imixtiunea în problemele altui partid, întrucât ar putea afecta colaborarea dintre cele două partide în interiorul Blocului.

Frontul Plugarilor devenea cu atât mai important cu cât prezența activiștilor la sate era insuficientă, motiv pentru care, în repetate rânduri se cereau măsuri concrete pentru remedierea acestei situații. Delegarea unor comuniști pentru a ocupa funcții de conducere în această organizație a reprezentat un mijloc de a o menține sub controlul Partidului. E adevărat însă că apartenența la Front nu însemna, automat, vot în favoarea B.P.D. Mulți dintre membrii acestuia, înscriși, nu de puține ori, din motive oportuniste, au votat pentru partidele din cealaltă zonă a spectrului politic, în special pentru P.N.Ț.

Un loc aparte, în consonanță cu înțelegerile de la Centru, în preocupările Biroului Județean de partid l-a ocupat U.P.M. Aceasta, potrivit informațiilor din procesele-verbale, urma să acționeze pe două planuri: pe de o parte, să participe la propaganda B.P.D.; pe de altă parte, să desfășoare o activitate de propagandă proprie, atunci când venea termenul de depunere a listelor. Nu a fost un aliat ușor, întrucât manifestările de șovinism și de iredentism prezente în cazul multor membri erau de o asemenea evidență și agresivitate încât nu puteau fi ignorate. De aceea, de multe ori, în ședințele organului județean de partid, problema atitudinii membrilor U.P.M. se pune cu acuitate.

Ceilalți parteneri politici apar accidental, oricum nu ca entități politice de care ar trebui să se țină seama. Constatările despre ei sunt ori superior-îngăduitoare, ori disprețuitoare.

În perioada premergătoare alegerilor, s-a practicat, pentru diminuarea influenței partidelor Național-Țărănesc și Național-Liberal în rândul electoratului, tentative ca persoanele neîncadrate politic, dacă nu se putea pune problema unei orientări a lor spre P.C.R., să fie îndrumate spre alte formațiuni din B.P.D.: Frontul Plugarilor, Partidul Social-Democrat sau chiar Partidul Național-Liberal (Tătărescu)⁵. Ordinea

⁵ Faptul acesta este semnalat, spre exemplu, într-un proces-verbal al ședinței de partid din 22 martie 1946 a Chesturii de Poliție Oradea, celula de limba română (existau trei celule, două de limba maghiară și una de limba română, care își țineau ședințele separat și, rar, în comun): „Pe unul pe care nu-l putem aduce în partidul Comunist, sa-l invatam sa mearga in Partidul Social Democrat, sau in partidul lui Gh. Tatarascu, prin aceasta asiguram forta democrata si vom iesi invingatori in alegeri si nimic fortei lui Maniu si Bratianu“. (ANDJ-Bihor, Fondul nr. 3. Comitetul Județean P. C. R. Bihor, ds. nr. 67 (25. I. 1946-12. VI. 1946), f. 28)

în care erau indicate formațiunile desemnate să absoarbă viitori oameni de manevră politică arată gradul de dependență și de semnificație a acestor formațiuni din perspectiva P.C.R.: mai numeroși și mai apropiați de structurile Partidului erau membrii Frontului Plugarilor; asimilabili, cum și vor dovedi faptele dintr-un viitor nu prea îndepărtat, erau social-democrații.

3. Măsuri politico-organizatorice

Așa cum reiese din procesele-verbale ale biroului județean de partid, măsurile aplicate de B.P.D. erau, în fapt, formulate de către comuniști, propuse și impuse partenerilor de coaliție.

În primul rând, este de semnalat periodicitatea analizei desfășurării campaniei electorale. În al doilea rând, se constată o utilizare la maximum a resurselor umane, prin repartizări de sarcini, prin scoateri din producție a unor cadre (ceea ce presupune bani), în vederea antrenării acestora în campania electorală. Pe baza ședințelor desfășurate, a concluziilor din discuții și din constatările de pe teren, a instrucțiunilor primite de la C.C., activitatea politică a comuniștilor înregistrează și practica elaborării unor programe de măsuri. Dispunem de două asemenea materiale. Primul, *Hotărârile biroului din 5 august a. c.*, cuprinde 33 de direcții de acțiune, în plan organizatoric (cele mai multe), politic și al relațiilor cu organizațiile de masă. Ele vizau aspecte diferite, de la schimbarea autorităților locale, acolo unde acestea nu conveneau comuniștilor (dovadă că legalitatea administrativă nu funcționa când comuniștii apreciau că poziția lor într-o localitate sau într-un sector nu este puternică), până la alcătuirea de liste cu funcționari considerați leali față de Partid, pentru a fi dirijați spre secțiile votare sau a unor liste care cuprindeau pe aceia care nu arătaseră până atunci că ar servi Partidul și ar merge cu votul lor spre acesta. Multitudinea direcțiilor indică preocupare și știință a ceea ce trebuia făcut. Deși în planul acesta de măsuri nu figura și elaborarea unui material statistic negativ: al celor care nu agreau Partidul, a fost realizat și o astfel de situație, iar rezultatele numerice sunt concludente pentru baza pe care o avea Partidul în rândul unor categorii de intelectuali. Trebuie să ne gândim la imensul aparat informativ pus în mișcare de către comuniști pentru a obține o reprezentare exactă a opțiunilor politice în defavoarea lor. Faptul acesta presupunea informatori în fiecare localitate, pentru fiecare segment socio-profesional, observare în timp pentru a se putea ajunge la o concluzie și, mai cu seamă, înregistrarea realității locale, adică a opțiunilor politice pe categorii importante în ceea ce privește dirijarea opțiunilor de vot ale electoratului. Tot în această listă de hotărâri se propune, cu titlu experimental, eliminarea membrilor P.N.Ț. dintr-o listă electorală, pentru a se vedea reacțiile. Indiferent de dimensiunea la care se aplica acest procedeu, restrâns la o localitate, el indica o tentativă clară de abuz încă din această parte a procesului politic electoral. Dacă agitația nu ar fi fost prea mare, ar fi fost o modalitate de aplicat și în cazul altor localități. În celălalt document, elaborat înainte de 7 noiembrie (această dată este vizată ca termen de îndeplinire), întâlnim propunerea unei acțiuni care se va instala cu puterea de practică obsesivă în anii următori: a plecării în grup spre secția de votare, ea perpetuându-se până în anii considerați a fi ai victoriei definitive a socialismului în țara noastră.

În acțiunile sale propagandistice, Blocul s-a bazat, în mare măsură, pe activiștii retribuți, în special ai P.C.R. În materialele de analiză și proiectare se face des apel la practica scoaterii din producție a unor membri de partid și a trimerii lor pe teren. Pentru unii care erau de acord cu schimbarea locului de muncă în schimbul unei sume nu prea mari, dar acceptabile, aceasta însemna și o modificare a statutului lor social: deveneau cadre plătite ale Partidului, continuând tradiția „revoluționarilor de profesie” din perioada interbelică, remunerați de către Kominern sau de către „Ajutorul Roșu”⁶.

4. Baza informativă

Pentru P.C.R., în primul rând, mai puțin pentru celelalte formațiuni politice componente ale B.P.D., se manifesta obsesiv ideea informării. Era o practică frecventă în caz de război: adeseori, succesul operațiunilor militare era asigurat acelei părți care avea informațiile cele mai bune și mai multe despre partea adversă. În funcție de acestea, știa situația forțelor inamicului, unde să îndrepte lovitura principală, care erau părțile sensibile ale poziției celuiilalt, ce afective de oameni să canalizeze într-o direcție sau alta. Dar aceste informații nu puteau fi obținute, în caz de conflicte militare, decât prin acțiuni de spionaj. Dispunând de aparatul represiv, ca și de o rețea vastă de informatori, Partidul (care dăduse Siguranței în perioada ilegalității lui un număr periculos de informatori, chiar de la nivelul Secretariatului C.C. al P.C.d.R.; Ion Zelea Pârgaru, spre exemplu, executat după 23 august 1944 și îngropat la un loc cu Ștefan Foriș) a manifestat o preocupare deosebită pentru verificarea opțiunilor politice ale populației, pentru a-și stabili propriul program de acțiune în vedere anihilării unor rezultate previzibile, prin accentuarea caracterului propagandistic al acțiunilor sale, prin mutarea sau eliminarea din servicii a unor persoane indezirabile scopurilor lui. În documentele interne, cu excepția câtorva relații false ori naive, menite să așeze într-o lumină favorabilă membrul de partid care raporta achitarea de vreo sarcină de propagandă sau de informare, pot fi identificate situații statistice foarte apropiate de realitate. Ele reprezentau, în fapt, o situație alarmantă pentru blocul partidelor conduse de P.C.R., pentru că înregistrau orientarea unei mari părți a voturilor populației în altă direcție decât cea scontată de B.P.D.

Spre deosebire de rezultatele alegerilor din toamna lui 1946, afișate și legitimate de propaganda de partid, în pofida realității, demonstrabile documentar, cu toată distrugerea buletinelor de vot pentru a nu se putea stabili adevărul, cerut atât de insistent și de motivat de către P.N.Ț. și P.N.L., principalele forțe de opoziție și autenticele câștigătoare ale scrutinului electoral din 1946, înseși documentele de partid, elaborate anterior desfășurării alegerilor, indică o opoziție masivă față de B.P.D., recte față de P.C.R. Dintr-un material informativ prezentat membrilor Biroului județean de partid în preajma alegerilor – adevărat, rezultat al unei activități de

⁶ În anul 1939, P. C. d. R. avea 26 de activiști plătiți, potrivit unui raport către Komintern. (Tănase, *lucr. cit.*, p. 388).

informare /spionare/ delațiune imens –, rezultă că în alegeri, pentru partidele democratice ale țării, venind din tradițiile ei, se manifestau public foarte mulți dintre locuitorii județului. Coroborat acest material cu situațiile statistice pe care posturile de jandarmi trebuiau să le înainteze autorităților cu privire la opțiunile politice ale locuitorilor de pe teritoriile lor de competență, se poate obține o imagine reală a felului în care a decurs votarea în noiembrie 1946 și care au fost adevărații ei câștigători. Sistemul practicat de comuniști indică alte procedee practicate în zonele subterane ale existenței lor ilegale: spionarea, urmărirea, neîncrederea, pregătirea condițiilor pentru manipulare.

Parcursarea documentelor interne ale organizațiilor locale ale P.C.R. descoperă o singură față a realității politicii sale de câștigare a puterii. Este fața aproape onorabilă a lui; ei trebuie să i se suprapună celelalte procese (practicate atât la centru, cât și local), ale terorii, minciunii și falsului, pentru a se obține imaginea reală a existenței și rolului acestui partid în istoria contemporană a României.

ANEXE

1

Proces-Verbal

Încheiat azi 17 Iunie 1946 în ședința Biroului Politic Județean.-

Prezenți toți: Pusztai Emeric, Mechiu Miron, Balog Dumitru, Tigan Iosif, Miheller Carol, Balog Alexandru, Antoniu Silviu și Waldmann Ladislau.-

Se ia în discuție următoarea ordine de zi:

1. - Raport general, despre îndeplinirea sarcinilor dat de secr. pol.
2. - Discuții asupra raportului.-
3. - Planul de muncă general pentru lunile viitoare.-
4. - Instrucțiuni organizatorice.-
5. - Constituirea Comitetului Județean Electoral.-
6. - Plan de lucru pentru săptămâna viitoare.-
7. - Diverse.- [...]

8. - Având în vedere faptul că pentru azi d. m. este convocat Consiliul Politic Județean pentru constituirea Comitetului Județean Electoral și a secțiunii care urmează să funcționeze pe lângă acest comitet, se decid următoarele:

În Comitetul Județean Electoral se delegă toți: Mechiu Miron, titular și Pusztai Emeric supleant, la secția electorală Tigan Iosif titular și Waldmann Ladislau supleant, în secția de propagandă Antoniu Silviu titular și Mihuța Ioan supleant, în secția administrativă Stanca Ioan titular și Romanescu Ioan supleant, la secția financiară Balog Alexandru titular și Zilber Iosif, supleant, la secția economică Balog Dumitru titular și Fertig Iuliu supleant, în secția transporturi Held titular și Löwy Eugen supleant. - Se mai decide că în ședința Comitetului Județean Electoral, în chestiunea organizării secțiunilor, Partidul nostru să susțină următorul punct de vedere: Secția Electorală să fie prezidată de delegatul P.S.D., secția de propagandă să fie prezidată

de delegatul P.N.P., secția administrativă să fie prezidată de delegatul P.N.L. Tătărescu, secția financiară să fie prezidată de delegatul P.N.T. Alexandrescu, secția economică să fie prezidată de delegatul P.C.R. și secția transporturi să fie prezidată de delegatul Frontului Plugarilor.- [...]

(ANDJ-Bihor, Fondul nr. 2. Comitetul Județean P.C.R., ds. 1 (4 apr. 1945–28 dec. 1946), f. 209, 210.)

2

Proces-Verbal

Încheiat azi 24 Iunie 1946 în ședința biroului politic Județean.-

Prezenți fiind următorii: Pusztai Emeric, Mechiu Miron, Tigan Iosif, Balog Dumitru, Antoniu Silviu, Miheller Carol, Waldmann Ladislau și Balog Alexandru. Din partea Regionalei a luat parte tov. Silaghi Leontin.-

S-a luat în discuție următoarea ordine de zi: -

1. - Rapoarte și discuții-
2. - Raportul general lunar-
3. - Planul de muncă general pe resoarte dela 15.VII–15.IX.1946.-
4. - Planul de lucru pentru săptămâna viitoare.-
5. - Diverse.-

Tov. Mechiu raportează următoarele: Luni d.m. a luat parte la ședința secretarilor de celulă. Constată că această ședință a fost convocată fără știrea membrilor biroului, în consecință materialul care trebuie să fie tratat n-a fost pregătit temeinic. Cere resortului organizatoric ca în viitor să nu se mai întâmple astfel de cazuri. Marti a luat parte la ședința F.U.M.-ului Județean. Aduce la cunoștința biroului că tovi Soc. Dem. au ridicat în discuție problema teatrului maghiar din localitate cerând ca acesta să fie scos de sub conducerea U.P.M.-ului, deoarece această conducere nu reprezintă garanții suficiente pentru buna funcționare a acestui teatru. În ședința F.U.M.-ului s-a hotărât instituirea unei comisii care să se ocupe cu problema teatrului. Din partea P.C.R. este membru în această comisie tov. Feldmann. Mai comunică biroului că P.S.D. a început excluderea din rândurile sale a unor membri cari au manifestat tendințe de apropiere de P.C.R. - În ceea ce privește deplasările la sate crede că este necesar să se constituie echipe permanente în acest scop, echipe care să fie instruite special pentru această muncă. Problema va fi desbătută în ședința comitetului electoral județean.

Tov. Pusztai: Situația muncitorimii s-a agravat. Sindicatele nu-și îndeplinesc rolul de apărător al intereselor muncitorimii. Trebuie făcute intervențiile necesare pe lângă Comisia Locală în acest sens. Subliniază necesitatea de a face cât mai des deplasări în provincie pentru a mobiliza pe tovi noștri de muncă și pentru a controla activitatea lor.

Tov. Tigan: În legătură cu ședința secretarilor de celulă de Lunea trecută comunică biroului că această ședință a fost convocată în urma instrucțiunilor primite din partea Regionalei. Subliniază greșeala tov. Pusztai Alexandru care a procedat

la executarea acestor instrucțiuni fără să încunoștiințeze despre aceasta biroul politic sau responsabilul de resort. Subliniază lipsa de participare a activiștilor Partidului la acțiunile de sate. Cere resortului de cadre să se ocupe cu această chestiune. Cere tuturor resoartelor să dea concurs resortului organizatoric la organizarea echipelor de propagandă. În legătură cu Consfătuirea Județeană subliniază faptul că ordinea de zi a fost prea încărcată pentru timpul în care s-a desfășurat această consfătuire. Astfel, unele probleme n-au putut fi tratate în mod temeinic. Raportează apoi despre deplasarea făcută în comuna Mădăras și Mărțișaz.

tov. Balog Alexandru: Raportează că în cursul săptămânii trecute a activat mai mult pe linia tineretului ținând ședințe cu responsabili de tineret din organizațiile de masă. Duminică s-a deplasat în comuna Tămășeu.

tov. Balog Dumitru: Raportează asupra situației de la Frontul Plugarilor, U.F.A.R. și A.P. În legătură cu fraudă și delapidările de la A.P. spune că acestea sunt în prezent în cercetarea de către un delegat al C.C. - Crede că ar fi necesar ca deplasările noastre în provincie să fie organizate în așa fel ca să putem avea măcar 2 Duminici libere pe lună.-

Mai raportează asupra activității desfășurate tov. Miheller, Antoniu și Waldmann. Tov. Antoniu subliniază comportarea netovărășesc al tov. Löwy față de unii activiști ai secției de educație politică, precum și lipsa de activitate a tovei Schübert Lenke dactilografa resortului.-

Trecându-se la discutarea rapoartelor, în urma unor dezbateri la cari au participat toți membri biroului, se decide următoarele:

- tovi de la U.P.M. vor fi folosiți în propaganda electorală a B.P.D. Concomitent cu aceasta, U.P.M.-ul își va organiza și o acțiune separată de propagandă atunci când se vor depune listele separate ale acestei organizații.

- toți activiștii de Partid capabili vor fi obligați să participe la acțiunile de sate. Ca o compensație li se va acorda o jumătate de zi liberă, de la caz la caz, după cum vor hotărî responsabili secțiilor respective.

- Resortul de cadre va face propuneri concrete pentru înlocuirea dactilografelor care nu corespund și pentru complectarea posturilor necesare.

- Pentru clarificarea situației de la Valea lui Mihai, Joi 28 Iunie se vor deplasa în plasa respectivă tov. Mechiu și Miheller.

tov. Silaghi Leontin secretarul Regional dă următoarele îndrumări în legătură cu campania electorală:

- Trebuie să se prelucreze în ședința Comitetului Județean programul de muncă și sarcinile fiecărei secțiuni care funcționează pe lângă acest comitet. Subliniază sarcinile secțiunilor administrative și a secțiunei economice, care vor fi dintre cele mai importante. Deasemenea trebuie să se prelucreze Platforma program a B.P.D.- Trebuie să atragem atenția membrilor Comitetului Județean Electoral precum și membrilor secțiilor respective că trebuie să păstreze o discreție deplină asupra problemelor care se discută.

- Campania Electorală va fi împărțită în două perioade. Perioada întâia de la 20 Iunie–20 Iulie, perioada a doua la 20 Iulie–1 Septemvrie. În perioada I-a nu se vor organiza acțiuni mari în cadrul B.P.D.-ului. Campania Electorală trebuie să aibă un mers ascendent. În prima perioadă se va pune accent pe întărirea organizațiilor comunale și pe prelucrarea cu aceste organizații a platformei program. Se vor înființa grupuri de ordine în fiecare sat, grupuri care vor avea misiunea să preîntâmpine orice încercare provocatoare din partea reacțiunii.

Se vor începe de pe acum pregătirile necesare în vederea sărbătoririi zilei de 23 August.

Campania Electorală va necesita mari cheltuieli pentru cari vor trebui procurate din timp fondurile necesare. Secția Administrativă va întocmi un plan pentru creierea acestor fonduri, folosind toate mijloacele posibile. Va trebui să antrenăm în această campanie de Câștigare a fondurilor toate masele populare. Astfel ca fiecare muncitor să contribuie după posibilitățile lui la alimentarea acestui fond electoral.

Pe data de 5 Iulie a.c. vor fi scoși din producție toți electorii aceștia vor trebui să fie verificați în prealabil și trimiși acolo unde își vor putea îndeplini munca în cele mai bune condițiuni.

La data de 10 Iulie a.c. va lua ființă o casă a alegerilor, în fiecare sector și în fiecare plasă, unde se va găsi în permanență materialul electoral necesar și de unde se vor servi alegătorilor toate informațiunile necesare.

La data de 15 Iulie a.c. electorii vor porni pe teren. Între 5–15 ei vor fi instruiți în mod amănunțit asupra întregii activități pe care urmează să o desfășoare.

A doua perioadă a campaniei electorale se va desfășura în cadrul unor adunări comune a B.P.D.-ului. În această perioadă vor avea loc diferite congrese ale unor categorii profesionale, congrese care vor fi folosite ca mijloace de propagandă. Va lua ființă o școală electorală în cadrul B.P.D.-ului pentru pregătirea practică necesară electorilor.

În prima perioadă de luptă vom pune accent deosebit pe reorganizarea celulelor conform noilor instrucțiuni, verificând pe teren modul cum se aplică această nouă reorganizare. Vom da o atenție deosebită sindicatelor, căutând ca în toate întreprinderile să fie introduse contractele colective și să ia ființă economatele necesare.-

Tov. Pusztai accentuează necesitatea prelucrării cu toate comitetele noastre de plasă, a tuturor problemelor politice și organizatorice legate de campania electorală. În acest scop biroul va trebui să-și alcătuiască un plan de muncă, pentru ca în cel mai scurt timp toate plasele să fie vizitate. În ceea ce privește participarea tovilor noștri la diferite ședințe și adunări, trebuie ca aceștia să fie întotdeauna bine pregătiți pentru ca problemele să poată fi bine tratate și pentru ca prestigiul conducătorilor Partidului să nu fie știrbit.

Tov. Miheller propune ca în viitor biroul să țină ședință și Sâmbătă a.m., deoarece a constatat că în ședințele noastre obișnuite din fiecare Luni, nu putem epuiza întreaga ordine de zi, și astfel multe probleme se discută în mod superficial. Biroul aprobă această propunere.

Tov. Mechiu citește procesul verbal al ședinței trecute, pentru a se verifica dacă s-au îndeplinit toate sarcinile luate sau dacă s-au executat toate hotărârile. În legătură cu trecerea tov. Waldmann la Comisia de Studii și Documentare din secția de Educație Politică, după mai multe discuții la care au participat toți membri biroului se decide următoarele:

- În locul tovilui Waldmann va trece ca resp. al secției adm.-tive tov. Leichtmann, care a lucra până în prezent la secția de cadre.

- În locul tov. Laichtmann va trece tov. Szalzbberger /Szabo/ Eugen de la resortul organizatoric.

- Resortul organizatoric împreună cu cel de cadre vor veni cu propuneri pentru completarea locului tov. Szalzbberger /Szabo/.

- Secția de cadre aduce în desbaterea biroului dosarele celor căzuți în 1941. În urma propunerilor motivate ale secției de cadre, biroul decide încadrarea în Partid a următorilor tovi: Sipoș Carol, dela Sălard, Erdely Anton dela Sălard, Salay Francisc de la Sălard, Bügy Paul dela Sălard, Covaci Iosif dela Sălard, soția lui Brüll Iosif de la Sălard, Teci Francisc dela Sălard, Weinstein Nicolae dela Sălard și Weisz Paul de la Sălard.

Se trece la citirea și discutarea raportului lunar pe Iunie, raportul este aprobat de membri biroului.

Celelalte puncte dela ordinea de zi vor fi desbătute în ședința viitoare. -

D. c. m. s.

(ANDJ-Bihor, Fondul nr. 2. Comitetul Județean P.C.R., ds. 1 (4 apr. 1945–28 dec. 1946), f. 212–214.)

3

Proces-Verbal

Încheiat azi 3 Iulie 1946, în ședința biroului politic Județean.-

Prezenți tovi: Mechiu Miron, Pusztai Emeric, Balog D., Waldmann L., Tigan Iosif, Miheller Carol, Balog A. și Antoniu.-

S-a luat în discuție următoarea ordine de zi:

1. - Deplasările în provincie pentru Duminica viitoare.

2. - Diverse.-

1. Tov. Mechiu arată că în conformitate cu instrucțiunile C.C. Electoral, în prima perioadă a campaniei electorale, adică până la data de 20 iulie a.c. nu se face propagandă la sate pe linia B.P.D., ci fiecare partid își va desfășura propaganda respectivă pe cont propriu. În consecință, tov. Silaghi Leontin secretarul Regional ne-a îndrumat ca în această perioadă să ne ocupăm în special cu munca de organizare a celulelor satești, urmând ca și celelalte partide să procedeze la fel, organizând comitetele satești respective. Deci, urmează că Duminica viitoare nu vom mai continua procedeul pe care l-am întrebuițat în ultimele săptămâni, ci va trebui să ieșim pe teren, la munca organizatorică. După mai multe discuțiuni asupra acestui punct, la care au participat toți membrii biroului, se decid următoarele:

1. - Duminică, 7 iulie, vor fi vizitate toate organizațiile noastre de plase, cu care se vor prelucra toate sarcinile politice și organizatorice legate de prima perioadă a campaniei electorale. Astfel, la Marghita se va deplasa tov. Pusztai E., la Beliu, tov. Tigan, la Tinca tov. Moisescu, Tileagd tov. Vanțiu, Aleșd tov. Balog D., Valea lui Mihai tov. Waldmann, Sălard tov. Dehelka, Săcuieni tov. Miheller, Salonta tov. Pusztai A., Derna tov. Balog A. -

La Plasa Centrală aceste probleme vor fi prelucrate Luni 8 Iulie de către tov. Waldmann.-

2. Resortul organizatoric va forma echipe din ceilalți membri de partid români, cari urmează să se deplaseze în comunele din plasa Beliu.

3. - Tovi Gal Ioachim, Lata Elisabeta, Szolnoky, Szilagyî Francisc, Demetrovici, Ari, Scheiner iun., Bulzan, Fodor, Kovaci, Nagy L., Tarcsi, Kulic, Toth, Nagy Magda, Bihari, Szilaghine, Gonda, Mraz, Sulyok, Klein și Szabo se vor pune la dispoziția tovilui Hamos, secretarul plasei Centrale pentru a fi repartizați la munca de propagandă în comunele ungurești din această plasă.

2. - diverse

- tov. Mechiu citește circularele trimise de către Insp. de Jandarmi către toate posturile de Jandarmi din Județ în legătură cu normalizarea raporturilor dintre organizațiile politice și jandarmărie. Biroul ia act și decide să se transmită aceste dispozițiuni printr-o circulară către toate organizațiile noastre de plase.

- tov. Szolnoky va pleca la Derna Vineri, 5 Iulie, pentru clarificarea situației grave în care a ajuns această organizație.

- Luându-se în discuție un referat al secției administrative se decide următoarele: tovi cari iau masa la cantina Partidului vor căuta ca în fiecare dimineață să ia dejunul până la orele 7, 30. Întârzieri motivate se vor admite până la orele 8. După această oră, nimeni nu va mai fi servit. Vineri și Sâmbătă, în mod excepțional, acest termen se prelungește până la orele 9.

tovi cari iau masa de Duminică să anunțe aceasta fiecare sâmbătă seara, cunoscând că în caz contrar nu vor fi serviți.

tovi cari se deplasează în provincie cu mașinile Partidului se vor îngriji în mod regulat de masa șoferilor.

în urma avizului medicului curant, tov. Mechiu, pleacă într-un concediu de odihnă în ziua de 6 iulie a. c., până în dimineața zilei de 22.VII.

În altă ordine de idei, la propunerile diferiților tovi se decid următoarele:

- va lua ființă un birou de informațiuni, care va fi condus de către un tov. capabil, pentruca publicul care vine cu diferite plângeri și/ reclamațiuni să numai conturbe munca responsabililor de resoarte și a secretarilor.

- Se va institui un control sever al persoanelor care se introduc în loja Partidului de la teatrul orășenesc. Secția Administrativă va avea grijă să nu elibereze bilete decât celor îndreptățiți la acestea.

- Secția de cadre împreună cu tov. Balog Alexandru vor cerceta situația de la T.P. deoarece în ultima lună au făcut cheltuieli de peste 2 milioane lei, fără nici o aprobare, cheltuieli pe care acum are să le suporte Partidul.

- Tov. Scheiner, dela sect. IV. va primi un concediu de 3 zile.

- tov. Bone Ludovic va fi angajat ca activist la sect. C.F.R.

- Secț. de cadre va cerceta situația tovilui Tigan dela Comisia Locală care a comunicat biroului că i s-au creat acolo condițiuni în care nu mai poate să activeze.

- Secția de cadre prezintă o serie de dosare prin care mai mulți tovi căzuți în 1941 cer reîncadrarea în Partid. În urma studierii acestor dosare și la propunerea secției de cadre, s-a admis reîncadrarea în Partid a următorilor tovi: Foghel Paul, Kohn Clara, Diker Tiberiu, Deutsch Iosif, și Roth Ladislau.

Deasemenea, în urma propunerilor secției de cadre, biroul a decis înaintarea dosarelor cu propuneri pentru excluderea din Partid a următorilor: Dăguță Sergiu, Stokher Iosif, Buchler Andrei, Hărăguș Alexandru, Bene Iuliu și Roth Francisc.

D. c. m. s.

(ANDJ-Bihor, Fondul nr. 2. Comitetul Județean P.C.R., ds. 1 (4 apr. 1945–28 dec. 1946), f. 215–216)

4

Proces-verbal

Încheiat azi 15 Iulie 1946 în ședința biroului politic Județean P.C.R.

Prezenți tovi: Pusztai Emeric, Balog Dumitru, Tigan Iosif, Waldmann Ladislau, Balog Alexandru și Miheller Carol, iar din partea Regionalei a fost tov. Silaghi Leontin secretarul Regionalei.-

S-a luat în discuție următoarea ordine de zi:

1. - Problemele și sarcinile noastre electorale.-

2. - Relațiile cu Soc. Dem.-

3. - Planul de muncă săptămânal.-

4. - Diverse.-

- tov. Pusztai amintește unele realizări făcute în cadrul B.P.D. - La P.C.R. s-a deschis o școală de electori unde sunt 80 de elevi. - A luat parte la ședința de la Prefectură unde s-a pus chestiunea schimbărilor a primarilor și notarilor, această schimbare în mare parte a și început dar fără a fi bine rezolvată. Se va cere ca aceste schimbări să fie verificate. Tot la Prefectură la ședința B.P.D.-ului s-a pus chestiunea scolilor de electori în cadrul B.P.D.-ului. Fondurile necesare acestei școli se vor strânge formându-se liste pe case și comune.-

- tov. Pusztai mai raportează asupra deplasării făcute la Pădurea Neagră, unde s-a observat o tendință de grevă. Tovi de acolo au anunțat imediat Sindicatul și Partidul, aceasta se datorează faptului că muncitorii nu au fost plătiți în ultima săptămână. La Pădurea Neagră le lipsește muncitorilor economat, cantină. Sunt neînțelegeri din cauza contractelor colective, pentru a lămuri aceste neajunsuri și a clarifica contractele colective au rămas dela Comisia Locală tovi: Tigan Ioan și Erdely.-

- tov. Balog Dumitru dă raport asupra deplasării făcute la Beliu. A prelucrat la Beliu sarcinile org. mase. S-au văzut neînțelegeri din cauza tovilor cari trec de la o

organizație la alta de ex. dela F. P. la P.C.R. și invers, ba chiar și la maniști.- A ținut o ședință cu comitetul de plasă ducând în acest scop și pe Linca Florian de la F.P. Oradea care le-a dat unele lămuriri.-

- Tov. Miheller raportează asupra deplasării făcute la Beliu.- Tovul s-a deplasat mai mult fiind neînțelegeri între tovi activiști de la acea organizație. Mai mult din cauza tovilui Wexler sunt neînțelegeri, tovil Miheller a luat legătura cu el dându-i unele sfaturi și lămurindu-l având unele concepții greșite.- A mai luat legătura individuală și cu ceilalți tovi.

- Tov. Silaghi Leontin vorbește despre Legea Electorală.- Tovul amintește că ar fi necesar să se țină o adunare pentru prelucrarea Legii Electorale, în acest scop se fixează adunarea pentru ziua de miercuri 17 Iulie a.c. d.m. în Piața Mare, iar dacă timpul nu va fi corespunzător această adunare se va ține la Cinematograful Apărării Patriotice.- Cuvântul de deschidere la această adunare i-l va face tovil Pusztai Emeric, secretarul Județean, vor lua cuvântul la această adunare tovi: Silaghi Leontin, secretarul Regionalei, Subprefectul Dumitriu în limba română, iar tova Laczko Iuți în limba maghiară.

Tovul arată că în aceste alegeri vor avea dreptul de vot: cetățenii români de la 21 ani, femeile și militarii. Vor putea fi aleși: cetățenii români de la 25 ani, femeile, funcționarii publici, militarii și magistrații cari sunt miniștri sau subsecretari de stat, nu vor putea vota acei cari: au fost condamnați pentru crime, cei vinovați de dezastrul țării sau de crime de războiu, cei care au făcut parte din organizațiile antonesciene, etc... Aceste alegeri vor fi făcute de către magistrați și funcționari superiori.-

tovil Silaghi cere ca munca tovilor care se deplasează pe teren să fie controlată, dându-i-se în acest scop instrucțiuni ce are de făcut unde merge, să-și facă planul de muncă, arătat cu cine ia legătură.

2. - Tov. Silaghi amintește că Soc. Dem. au cerut ca în alegeri să meargă pe liste separate cu U.P.M.-ul. - Au anunțat alcătuirea unui Bloc unic cu U.P.M.-ul.-

Măine la ședința F.U.M.-ul se va cere tovilor de la P.S.D. să-și verifice oameni din conducere, deoarece sunt f. mulți cari nu corespund de ex. Varga, Kohn, etc.- Pentru ședința F.U.M.-ului se delegează tovi Pusztai Emeric, Balog Dumitru și Waldmann Ldislau.-

3. - Se trece la formarea planului de muncă pentru săptămâna viitoare.

4. - În cadrul diverselor se aduc următoarele hotărâri:

- Tovi din biroul politic județean vor face deplasări pe câte o săptămână în plăși pentru a clarifica situație din plăși. Pentru acest timp cât va lipsi își va găsi un tov care să-l înlocuiască. Vor căuta să organizeze F.P., să facă adunări cât mai multe și să țină contact strâns cu P.N.T. Alexandrescu.-

- Se va face o verificare a membrilor P.C.R. de la: C.F.O.M., Hori, Dobai, Bot, Maghiar Martin, Spital: Atyai, Primărie și Uzinele Comunale: Novac, Popescu, Szücs Kalman. La aceste verificări va da ajutor și Regionala, iar dela Județeană este delegat cu verificarea tovil Miheller.

- Comisia de redactare a raportului politic va fi format din membrii biroului politic Județean care vor întocmi acest raport. –
 - Consfătuirea Județeană se va ține în zilele de 23 și 24 iulie a.c.
 - Pentru Comisia de verificare a lucrărilor de închidere a listelor de cetățenie la Primărie, se delegă tov. Sulyok Francisc. –
 - La Valea lui Mihai se va trimite în fiecare săptămână câte un tov. din biroul politic pentru a clarifica situația de acolo. –
 - tov. Balog va ține o ședință cu T.P. unde va clarifica unele neînțelegeri. Va controla munca fiecărui activist din organizație.
 - Orice cheltuială pe care o va face T.P.-ul o va face prin res. administrativ al P.C.R.
 - F.D.R.F. deschide o acțiune. În acest scop le trebuie manifeste iar pentru aceste manifeste nu au bani, cere ajutorul P.C.R. – biroul este de acord să li se dea ajutor. –
 - Deoarece tovul Solnoky de la org. de masse este bolnav, i se dă un concediu de 2 săptămâni. –
 - tov. Rob va da declarații res. cadre în legătură cu tov. Bara de la plasa Centrală. –
 - tov. Balog A. va da informații res, cadre în legătură cu tov. Almași de la Plasa Centrală. –
 - Se va da T.P.-ului un milion lei pentru a-și acoperi cheltuielile –
 - Sigiliul P.C.R. Județean se va ține la secretariat. –
 - Tovul Miheler citește lista noilor înscriși care se primește. –
 - Nemai fiind alte chestiuni la ordinea de zi, ședința se ridică. –
- D. c. m. s.
- (ANDJ – Bihor, Fondul nr. 2. Comitetul Județean P.C.R., ds. 1 (4 apr. 1945–28 dec. 1946), f. 218–219)

5

PROCES-VERBAL

Dresat astăzi 18 iulie 1946, cu ocazia ședinței extraordinare județeană. -

Prezenți: tov. Tigan, Pustai, Pătrașcu Andrei, Balog Dumitru și Balog Alexandru. -

Tov. Tigan salută în numele Comitetului Județean pe toți cei prezenți cu care ocazie spune:

„V-am convocat astăzi în ședință extraordinară pentru a putea vedea situația reală asupra funcționării întregului aparat de stat acum în fața alegerilor și trebuie să cunoaștem trenul (sic) și dușmanul ca alegerile să aducă rezultatul dorit”. -

ORDIN DE ZI

1. -Rapoartele plaselor în întregime sat cu sat dând relații precise în legătură cu aparatul de stat. -

2. -Discuții asupra rapoartelor.

3. -Sarcinile care stau în fața noastră în campania electorală. -

Ședința este deschisă de către tov. Tigan după care urmează rapoartele:

1. Plasa VAȘCĂU

Vașcău, Ing. silvic CAPS. Iorgulescu Ioan - necorepunzător
 notarul este nou, fără experiență, garanție momentană
Băita, notar Bridea Teodor - dimisionat. necorespunzător
Cristior, primar Tulvan Nic - necorespunzător
Dumbrăvani, notar Băican Dumitru - transferat. necorepunzător
 primar Gherasim Cristea - necorespunzător
Petroasa, primar Bandi Ioan - necorespunzător
Rieni, primar Căndea - necorespunzător
Șteiu, notar Teodor Danilă - necorespunzător

Jandarmi

Vașcău, sublt. comand. necorespunzător
Băita, necorespunzători -
Sudrigiu, idem șef de post

Judecătorie

Vașcău, dr. Rogos Teodor - judec. șef – necorespunzător/desinter
Butiri Aurel – aj. judec. – din divizia Horia Cloșca și Crișan –
 necorespunzător.

Percepție

Vașcău, controlor Salomir Nic. - necorespunzător
 diurnist Poenariu Iuliu - necorespunzător
Ungur Traian - percepția de agenție percept. necoresp.

Învățători

Șteiu, Berinceanu - necorespunzător
Hipa Vasile ”

Preoți

Vașcău, Terebent Aurel - necorespunzător
Băita, Zărbău Barbara - necorespunzător
Șteiu, Botisel Emil - necorespunzător
Seghiște, Popovici Cornel - necorespunzător
Cusuș, Briscan, - necorespunzător

2. - Plasa CEICA

Notari

Drăgești, numele ulterior - necorepunzător
 primar, numele ulterior - necorepunzător

<u>Ghidișel</u>	primar <u>Banda Gh.</u> - necorespunzător
	notar, numele ulterior, necorespunzător
<u>Holod</u>	<u>primar</u> , numele ulterior, necorespunzător
<u>Pomezău</u>	notar, <u>Iancu Nistor</u> - necorespunzător
<u>Săldăbagiu</u>	<u>notar</u> , <u>primar numele</u> ulterior, necorespunzător
<u>Sâmbăta</u>	<u>primar</u> - necorespunzător
<u>Topa de Sus</u>	<u>Vit Vasile</u> - notar - necorespunzător

Jandarmi

<u>Ceica</u>	schimbați
--------------	-----------

Percepție

<u>Ceica</u>	ajcontrolor - <u>Mihuța Valer.</u> - necorespunzător
--------------	--

Judecători - nesigur

Învățători

<u>Ceica</u>	<u>dir. Mangrea</u> - necorespunzător
<u>Lunca Sprie</u>	<u>Marcău</u> - ”
<u>Miheleu</u>	<u>Praja Florian</u> - necorespunzător

Preoți

<u>Ceica</u>	<u>Anca Aron</u> - necorespunzător
<u>Sâmbăta</u>	<u>Anca Petru</u> - ”
<u>Holod</u>	<u>preot greco-catolic</u> - necorespunzător
<u>Rogoz</u>	necorespunzător
<u>Dușești</u>	<u>Cârpă Teodor</u> - necorespunzător
<u>Albești</u>	necorespunzător

Agenți sanitari

<u>Lăzăreni</u>	medic <u>Vlad Victor</u> - necorespunzător
	Agent sanitar <u>Teodor Gusti</u> - necorespunzător
<u>Ceica</u>	<u>Sedlacec Ștefan</u> - funcț. moara Medrea - necorespunzător

3. -Plasa BEIUȘ

<u>Budureasa,</u>	<u>Oală Gh.</u> plut. - necorespunzător
<u>Curățele</u>	<u>notar Mișca P.</u> - necorespunzător
	primar <u>David</u> - necorespunzător
<u>Drăgănești</u>	corespunzători
<u>Finiș</u>	<u>notar Opreș</u> - necorespunzător
<u>Meziad</u>	<u>primar</u> necorespunzător
<u>Mezieș</u>	notar <u>Balog</u> - necorespunzător
<u>Pocola</u>	notar <u>Miheș</u> - necorespunzător

<u>Reumetea</u>	<u>primar</u> - necorespunzător
<u>Suncuiuş</u>	primar <u>Puiu Miron</u> - necorespunzător
<u>Tarcaia</u>	<u>primar</u> - necorespunzător
<u>Dumbrăvița de Codru</u>	- notar corespunzător, ar trebui schimbat pt. boală
<u>Răbăgani</u>	notar - <u>Munteanu Holțaman</u> - necorespunzător <u>primar</u> - necorespunzător
<u>Uileacul de Beiuș</u>	notar <u>Fechete Alex.</u> - necorespunzător <u>primar</u> - necorespunzător
<u>Ursad</u>	notar <u>Purdu</u> - necorespunzător <u>primar</u> - ”
<u>Curățele</u>	<u>Tudor Gh.</u> - notar, mutat la Buntești - necorespunzător
<u>Căbești</u>	Jand. Plut. <u>Vișoiu Dumitru</u> - necorespunzător

Tribunalul

<u>Beiuș</u>	judec. <u>Sala, Colomi, Onciu</u> - necorespunzători <u>Tomoioagă</u> - necorespunzător - schimbarea urgentă
--------------	---

Judecătoria - Beiuș

<u>Mărcuț și Miclușan Valer</u>	- necorespunzători
<u>Popa Augustin</u>	- consilier - necorespunzător

Perceptori

<u>Șoimuș Petreasa</u>	<u>Lupa Crăciun</u> - necorespunzător
------------------------	---------------------------------------

Profesori

<u>Beiuș</u>	<u>Sava Mușat</u> - necorespunzător Dir. <u>Flueraș Vic.</u> ” Subdir. <u>Popovici Victor</u> - necorespunzător <u>Teiușan Ioan</u> ” <u>Tămaș Traian</u> ” Marian Victor ”
--------------	--

Învățători

<u>Suncuiuş</u>	<u>Rău Petru</u> - necorespunzător
<u>Răbăgani</u>	<u>Răghie</u>
<u>Sânmartin</u>	necorespunzător
<u>Feneriș</u>	<u>Boboc</u> - necorespunzător
<u>Talpe</u>	<u>Mircioiu</u> ”
<u>Mezieș</u>	necorespunzător
<u>Nimăești</u>	<u>Filip Filimon</u> - necorespunzător
<u>Finiş</u>	<u>Mărăscu</u> - necorespunzător

Preoți

<u>Beiuș</u>	<u>Briscan Aurel</u> - necorespunzător <u>Sava Cornel</u> - necoresp. - transferat la Oradea <u>Negruț</u> - internatul Ortodox <u>Iacob Victor</u> - ref. - necorespunzător <u>Marian</u> - dir. domeniilor Episcopoești - necorespunzător
<u>Soimuș Petreasa</u>	<u>Coș</u> - necorespunzător
<u>Mezieș</u>	<u>Jurj</u> - ”
<u>Albești</u>	necorespunzător
<u>Sânmartin și Delani</u>	necorespunzători
<u>Tarcaia</u>	Plot. Jand. <u>Filimon</u> – necorespunzător
<u>Beiuș</u>	Notar public <u>Bortoș Petru</u> - necorespunzător

4. -Plasa CENTRALĂ

<u>Sântandrei</u>	<u>Tipănuț notar</u> - coresp. - garantează tov. Costea Nic. F. P. primar <u>Barnea Dumitru</u> - necorespunzător
<u>Palota</u>	primar <u>Covaci Ioan</u> - necorespunzător
<u>Toboliu</u>	notar <u>Pâlcuț Iuliu</u> – necorespunzător primar <u>Drăgan Gh.</u> - necorespunzător
<u>Nojorid</u>	<u>Crețu Alex.</u> - notar-coresp. - răsp. Costea Nic. F.P.
<u>Apateu</u>	primar <u>Sălăjan</u> - necorespunzător
<u>Soimuș</u>	primar necorespunzător
<u>Sântelec</u>	notar <u>Sabău Felician</u> - necorespunzător
<u>Oșorheiu</u>	notar <u>Lucaci</u> - necorespunzător primar <u>Magheri</u> ”
<u>Biharia</u>	notar <u>Crainic</u> - verificat
<u>Săldăbagiu</u>	primar <u>Sepeni</u> – necorespunzător

Jandarmi

<u>Biharia</u>	necorespunzători
<u>Tarian</u>	<u>Munteanu și Ofiteru Dumitru</u> plut. maj. - necorespunzători
<u>Băile Felix</u>	subof. <u>Duman și Nogy</u> - necorespunzători
<u>Băile Episcopiei</u>	plut. maj. <u>Stoica</u> - necorespunzător subof. <u>Pop</u> – necorespunzător

Învățători

<u>Sânandrei</u>	dir. <u>Magda, Firez și Erdey</u> - necorespunzători
<u>Haieu</u>	<u>Pop Ilie</u> - dir. - necorespunzător și un învățător necorespunzător
<u>Orșorhei</u>	<u>Marinescu</u> - necorespunzător
<u>Cheresig</u>	<u>Cristea Dumitru</u> - necorespunzător
<u>Alparia</u>	dir. <u>Caba</u> - necorespunzător

	înv. <u>Meșter Gav.</u> - necorespunzător
<u>Cher</u>	<u>Bulzan</u> - necorespunzător
<u>Fughiu</u>	dir. <u>Păulescu</u> - necorespunzător
<u>Biharia</u>	<u>Dărăbăneanu</u> - necorespunzător
<u>Episc. Bihorului</u>	<u>Chiș Laslău și Tirpan Gh.</u> - necorespunzător
<u>Sumuș, Merlău, Betfia, Nojorid, Felcher, Păușa și Savaieu</u>	învăț. necorespunzători.
<u>Rontău</u>	<u>Gherdan Dumitru</u> - necorespunzător
<u>Cordău</u>	<u>Hanga Dumitru</u> ”

Jandarmi

<u>Centrală</u>	sublt. <u>Gligore Vasile</u> grăniceri - necorespunzător
-----------------	--

Preoți

<u>Rontău</u>	<u>Tirla I.</u> - necorespunzător
<u>Haieu</u>	<u>Marta I.</u> ”
<u>Cher</u>	<u>Cherka Gh.</u> ”
<u>Cordău</u>	<u>Chiș Alex.</u> ”
<u>Păușa</u>	<u>Roxin</u> ”
<u>Sânandrei</u>	<u>Pop</u> ”
<u>Cheresig</u>	<u>Chiș Alex.</u> ”
<u>Toboliu</u> ”
<u>Sumuș</u>	<u>Bogdan</u> ”
<u>Sântău Mare</u>	<u>Enseni</u> ”
<u>Sântău Mic</u>	<u>Cadar Ernest</u> ”
<u>Seleuș</u> ”
<u>Palota</u> ”
<u>Episcopia</u> ”
<u>Leș</u> ”
<u>Biharia</u>	<u>Dohi Arpan</u> ”
<u>Uileacul de Munte</u> ”

5. Plasa TINCA

<u>Tinca</u>	prim notar <u>Micluta</u> - necorespunzător
<u>Batar</u>	notar <u>Blaga Eug.</u> ”
<u>Cauajd</u>	notar <u>Moldovan</u> ”
	primar..... ”
<u>Căpâlna</u>	notar..... ”
	primar..... ”
<u>Cărăsău</u>	notar..... ”
	primar..... ”
<u>Gepiș</u>	<u>Lidea Traian</u> secret. com. ”
<u>Ginta</u>	notar <u>Cherejan Eug.</u> ”

	primar <u>Boroș Ludovic</u>	”
<u>Fonău</u>	notar.....	verificat
<u>Usasău de Tinca</u>	notar <u>Dragoș</u> -	necorespunzător
<u>Ianoșda</u>	notar <u>Gherbereu</u>	”
	primar <u>Petrușan</u>	”
<u>Mersig</u>	notar <u>Tăranu</u> -	verificat
	secret. com. <u>Tit</u>	necorespunzător
<u>Mociar</u>	secretară com. <u>Lisnic</u>	”
<u>Olcea</u>	notar <u>Leu</u>	necorespunzător
	primar.....	”
<u>Sititelec</u>	secret. com. <u>Tit</u>	”
	primar.....	verificat
<u>Tăut</u>	notar <u>Tirban</u>	necorespunzător
<u>Cheșa</u>	notar <u>Tampa</u>	”
<u>Petid</u>	notar girează <u>Căpâlna</u>	”
	primar <u>Popa Dumitru</u>	”
<u>Coșani</u>	notar <u>Oprîș Nic.</u>	”
	primar <u>Tent Alex.</u>	”
<u>Girișul Negru.</u>	secret. com.....	”

Jandarmerie

<u>Tinca</u>	locot. <u>Netea Aurelian</u> -	necorespunzător
<u>Batar</u>	plut. maj. <u>Gherbereu</u>	”
<u>Ginta</u>	necorespunzători	

Perceptorii

Se va trimite ulterior

Judecăt.

<u>Tinca</u>	Cudrinschi – judec. –	necorespunzător
	Dudaș – grefier	”

Învățători

<u>Petid</u>	<u>Bara Vasile</u> -	necorespunzător
<u>Cociuba</u>	<u>Turla Dumitru și soția</u> -	necorespunzători
	<u>Bulzan</u> -	necorespunzător
<u>Batar</u>	<u>Ionescu, Crișan și Crăciun</u>	necorespunzători
<u>Girișul Negru</u>	2 învăț.	”
<u>Ginta</u>	<u>Tica Alex.</u>	”
	<u>Balaj</u>	”
<u>Sititelic</u>	”
<u>Mociar</u>	<u>D-ra Buruiană și Boț Vasile</u>	”

<u>Căpâlna</u>	<u>Derbanot Vasile</u>	necorespunzător
<u>Husasău de Tinca</u>	dir.....	”
<u>Tinca</u>	<u>Vesa, Paul</u> ,.....	”

Preoți

Toți necorespunzători

6. Plasa ALEȘD

<u>Peștera</u>	notar Buza Emil - necorespunzător	
	primar <u>Toia Iosif</u>	”
<u>Așteleu</u>	notar <u>Hosu</u>	”
<u>Măgești</u>	primar Codilă I.	”
<u>Vadul Crișului</u>	<u>Pop Florian</u> primar	”
<u>Gros</u>	notar <u>Goia Nic.</u>	”
<u>Borod</u>	primar <u>Suciu</u>	”
<u>Bratca</u>	notar <u>Negru I.</u>	”
	subnotar <u>Groza Virgil</u>	”
<u>Burz</u>	notar <u>Maghiar</u>	”
	primar <u>Cotona</u>	”

Jandarmi

<u>Aleșd</u>	<u>Bucșa Virgil</u> necorespunzător	
	Plut. <u>Crețu Mihai</u>	”
	<u>Dan Florian</u>	”
<u>Borod</u>	plut. Mărculescu	”
<u>Bratca</u>	-	”

Judecăt.

<u>Aleșd</u>	judec. Trunfeti Constantin	- necorespunzător
	” Popescu Constantin	”
	grefier Băș I.	”

Percepție

<u>Aleșd</u>	Butiri.....	necorespunzător
	Scurtu.....	”

Învățători

<u>Vadul Crișului</u>	Stana Ioan.....	necorespunzători
	Covaș Martin	”
	Tufoiu Grigore	”
<u>Lorău</u>	Suciu	”
<u>Remeti</u>	Koksiș	”

<u>Aleșd</u>	Borza I. - necorespunzător
	Roman Nicolae ”
<u>Aștileu</u>	Meșter Gavril ”
<u>Lugașul de Jos și Sus</u>	numele ulterior ”
<u>Valea Mare</u>	Groza Iosif ”

Preoți

<u>Oltiteag</u>	Vereș - necorespunzător
<u>Aștileu</u>	Lascu ”
<u>Burz</u>	Cihandru ”
<u>Lugașul de sus</u> ”
<u>Bratca</u>	Groza Gheorghe ”

7. - Plasa SĂLARD

<u>Ciuhoiu</u>	notar Pelea Constantin - necorespunzător
<u>Spinuș</u>	primar Nica I. ”
<u>Burzu</u>	primar Bițiș Florian ”
<u>Roșiori</u>	notar Ardelean I. ”
<u>Sârbi</u>	notar Silaghi Gheorghe ”
	secr. com. Popovici Florian ”
<u>Vaida</u>	notar Borath Aurel ”

Jandarmi

<u>Sălard</u>	Radu Gheorghe plut. - necorespunzător
<u>Spinuș</u> ”
<u>Sântion</u>	Tăbăcar Carol plut. ”
	Cheran plut. ”
<u>Sălard</u>	șef. agr. Ciolac Alex. ”

Învățători

<u>Sălard</u>	Pontoși I. - necorespunzător
<u>Fegernic</u>	Fürtös Alexandru ”
<u>Vaida</u>	Hádé Alexandru ”
<u>Sântimbru</u>	Say ”
<u>Spinuș</u>	Bihori Augustin ”
<u>Chioag</u>	Raț ”

Preoți

<u>Parhida</u>	Andru Cornel - necorespunzător
<u>Vaida</u>	Virag Ludovic ”
<u>Ciuhoiu</u>	Orosz Florian ”
<u>Chioag</u>	Pitic Vasile ”

8. - Plasa MARGHITA

<u>Albiș</u>	notar Cotuna Alexandru - necorespunzător	
	primar.....	"
<u>Balc</u>	notar Târnăveanu	"
<u>Suplacul de Barcău</u>	primar Covaci	"
<u>Derna</u>	primar.....	"
<u>Chet</u>	notar Suiugan	"
	primar Rama Gheorghe	"
	primar.....	"
<u>Tăuteu</u>	notar Curteanu I.	"
	primar Fazekas Alex.	"
<u>Popești</u>	notar Fer Atanase	"
	primar Jarca Florian	"
<u>Chișlaz</u>	primar Molnar	"
<u>Abrămuț</u>	notar Petruț	"
	primar.....	"

Judecători

<u>Marghita</u>	Danca - necorespunzător	
	grefier Popovici	"
	" Ciobota	"

Jandarmi

<u>Marghita</u>	șeful secției Homorogan - necorespunzător	
	șeful de post Lupu	"
<u>Abrămuț</u>	"
<u>Mișca</u>	"
<u>Popești</u>	"
<u>Suplacul de Barcău</u>	"

Învățători

<u>Marghita</u>	prof. Nistor și soția	necorespunzători
	prof. Nan	"
	prof. Dra Popp	"
<u>Barb</u>	"
<u>Ghida</u>	"
<u>Suplac</u>	Flueraș	"
<u>Cuzap</u>	Manovici	"
<u>Todeu</u>	Miron	"
<u>Cherebiș</u>	Pop Ioan	"
<u>Chet</u>	Taxin Ilie	"
<u>Remetea</u>		"

<u>Abrămuț</u>	Miron	necorespunzător
<u>Cherestud</u>	Budar	”
<u>Buduslău</u>	Covaci Francisc	”
<u>Alboș</u>		”

Perceptori

<u>Marghita</u>	Lar	”
	Jolta Avram	”
<u>Buduslău</u>	Pop	”
<u>Suplac</u>	”

Preoți

<u>Marghita</u>	protop. Nistor	”
	pr. ref. Sendrenyi Deneș	”
<u>Chiribiș</u>	”
<u>Săldăbagiu</u>	Baicu	”
<u>Suplacul de Barcău</u>	Roman	”
<u>Popești</u>	Gavriș Gheorghe	”
<u>Urviz</u>	Baicu	”
<u>Tăutelic</u>	Hălmăgean	”
<u>Spurcani</u>	Baicu	”
<u>Teuteu</u>	Rițkoi Emeric reformat	”
<u>Chișlaz</u>	Jurău Tiberiu	”
<u>Chiraleu</u>	Vasilescu	”
<u>Abrămuț</u>	Man Coriolan	”
<u>Cheț</u>	Culcior	”
<u>Cherestur</u>	Buzaș Gavril	”
<u>Marghita</u>	șef. Oc. agr. ing. Găină	”

9. - Plasa SĂCUIENI

<u>Cadea</u>	notar Pop Vasile	necorespunzător
<u>Ciocoii</u>	primar Mesaroș Iosif	”
<u>Sănnicolau</u>	notar Sabău Gavril	”

Judecători

<u>Săcuieni</u>	Hotnog Constantin	”
	Pop Gheorghe grefier	”
	Virag aprod	”

Jandarmi

<u>Diosig</u>	plut. Biciuniki	”
---------------	-----------------	---

Perceptori

Săcuieni Feher Maria funcț. - necorespunzător

Învățători

Săcuieni Dna Doja Gheorghe ”

Todan Anton ”

Ciocoiu Suta Gheorghe ”

Cobolcut ”

Preoți

Diosig aj. paroh reformat ”

Săcuieni Cipău Liviu ”

Olosig pr. reformat ”

Ciocoiu pr. gr. cat. ”

Săcuieni Centr. Expl. Lt. Popescu ”

10. - Plasa SALONTA

Roit notar Costea ”

primar..... ”

Bicaci notar Botău Gh. ”

Cefa notar Creț Victor ”

primar..... ”

Gepiu notar Popa ”

primar..... ”

Gheorac notar Opreș Alex. ”

Homorog notar..... ”

primar..... ”

Tămasda notar Sabău Alex. ”

primar..... ”

Tulca notar Lascu Aurel ”

Judecători

Salonta Dobrescu Robică - necorespunzător

Jandarmi

Tulca plut. Georgescu - necorespunzător

Tămajda plut. șef de post ”

și 1 plut. ”

Percepția

Tămajda Vasilescu Mihai - necorespunzător

Învățători

<u>Salonta</u>	prof. Balaj Sigmund - necorespunzător
	Elecluș Andor ”
	Balaj Arpad ”
	Deji Francisc ”
	Prodan Eug. ”
	Praga Gh. ”
	Guiăș Alex, ”
<u>Gheorac</u>	învăț. român ”
<u>Mădăras</u>	Nuțu Alex. ”

Preoți

<u>Salonta</u>	Ordoi Aladan - necorespunzător
	Bogoi Bertolom ”
<u>Sănnicolau</u>	Damian Gh. ”
<u>Tulca</u>	Porumb ”
<u>Tămajda</u>	Hasaș Dumitru ”

11. -Plasa BELIU

<u>Sărand</u>	notar Pușa Teodor necorespunzător
<u>Chișlaca</u>	notar Mircea Roman ”
<u>Groșeni</u>	notar Moțu ”
<u>Mocirla</u>	notar Vanda Roman ”

Primari

<u>Agriș</u> ”
<u>Homorog</u>	notar..... ”
	primar ”
<u>Tămasda</u>	notar Sabău Alex. ”
<u>Tulca</u>	notar Lascu Aurel ”

Judecători

<u>Salonta</u>	Dobrescu Robică necorespunzător
----------------	---------------------------------

Jandarmi

<u>Tulca</u>	plut. Georgescu necorespunzător
<u>Tămajda</u>	plut. șef de post ”
	și 1 plut. ”

Percepția

<u>Tămajda</u>	Vasilescu Mihai necorespunzător
----------------	---------------------------------

Învățători

<u>Salonta</u>	prof. Balaj Sigmund - necorespunzător	
	Elecluș Andor	"
	Balaj Arpad	"
	Deji Francisc	"
	Prodan Eug.	"
	Praga Gh,	"
	Guiăș Alex,	"
<u>Gheorac</u>	învăț. român	"
<u>Mădăras</u>	Nuțu Alex.	"

Preoți

<u>Salonta</u>	Ordoi Aladan	"
	Bogoi Bertolon	"
<u>Sânnicolau</u>	Demian Gh.	"
<u>Tulca</u>	Porumb	"
<u>Tamajda</u>	Hasaț Dumitru	"

11. -Plasa BELIU

<u>Cărand</u>	notar Pușa Teodor necorespunzător	
<u>Chișlaca</u>	notar Mircea Roman	"
<u>Cărand</u>	primar.....	"
<u>Groșeni</u>	"	"
<u>Măraș</u>	"	"
<u>Mocirla</u>	" Purice	"
<u>Susag</u>	"	"

Învățători

<u>Beliu</u>	Son Mihai, Victor și soția	"
	Son Elisabeta	"
<u>Botfeiu</u>	Aurel Leucuța	"
<u>Cărand</u>	subinspector șc. Nistor	"
<u>Măraș</u>	Haiduc	"
<u>Stoinești</u>	Felinar	"
<u>Mocirla</u>	Tuduce	"
<u>Tăgădău</u>	Cotuna	"
<u>Beliu</u>	pretor Jurău Liviu	"

Preoți

<u>Beliu</u>	Lup Sever /epurat/manist	"
	Potopop. Leucuța Emilian	"
<u>Archis</u>	Lazie Teodor	"

<u>Sâc</u>	Bordaș - necorespunzător	
<u>Coroiu</u>	Tolea Octavian	”
<u>Botfeiu</u>	Novicicov	”

Judecători

<u>Beliu</u>	Gavril A.	”
--------------	-----------	---

Jandarmi

<u>Beliu</u>	plut. Ionescu Gheorghe	”
	Cerc. de Expl. plot. Muscă	”
	Tonu și serg. major Pașca	”
<u>Ucuriș</u>	plot. major Becheru	”
<u>Craiva</u>	plot. Vărgatu	”
<u>Beliu</u>	Ocol. Agr. Ing. Petrescu	”
	Ocol. Silv. Ing. Mracec	”
	” ” Plevu brigadier silvic	”
	P. T. T. Boța Gheorghe	”
<u>Ucuriș</u>	Dr. Stelea	”

12. - Plasa TILEAGD

<u>Hotar</u>	notar Chirila Gheorghe	”
<u>Picleu</u>	notar	”
<u>Săcădat</u>	”	”
<u>Sărând</u>	” se va verifica	”
<u>Serghiș</u>	” necorespunzător	”
<u>Tetchea</u>	” Ghitea	”
<u>Săcădat</u>	” Tarău	”

Învățători

<u>Tileagd</u>	Bucurean, Grațian	”
	Negruț, Rotaru, Sereghi	”
<u>Tilecuș</u>	Chirila Petru	”
<u>Săbolciu</u>	Bordaș	”
<u>Săcădat</u>	”
<u>Sărând</u>	”
<u>Picleu</u>	Ciordaș	”

Primari

<u>Husașăul de Criș</u>	”
<u>Orvișele</u>	”
<u>Bălaia</u>	Buzlea Ioan	”
<u>Picleu</u>	”

<u>Sărând</u>	necorespunzător
<u>Serghis</u>	Serghișan Nicolae	”
<u>Tetchea</u>	”
<u>Păulești</u>	Pașcu Florian	”
<u>Tileagd</u>	secretar de plasă Cozak	”

Preoți

<u>Tileagd</u>	Molnar Carol	”
	Bocca Ioan	”
<u>Săcădat</u>	Vâșcan	”
<u>Uileac</u>	Făcșor Iuliu ref.	”
<u>Ineu</u>	pre. reformat	”
<u>Sărând</u>	”
<u>Picleu</u>	Bere Mihai	”

Jandarmi

<u>Tileagd</u>	șefu de post.....	”
<u>Tileagd</u>	plot. Stan Ioan - necorespunzător	”
	subof. Pașcu și Popp	”
<u>Tileagd</u>	Ing. Agr. Vlad Vasile	”
	prim pretor Durgheu Teodor	”

Perceptori

<u>Tileagd</u>	Recheșan	”
	Popa Dumitru	”
	Pop Ioan	”
	Caba	”
<u>Serghis</u>	Suluman Gheorghe	”

D. C. M. S.

(ANDJ-Bihor, Fondul nr. 2. Comitetul Județean P.C.R., ds. 1 (4 apr. 1945–28 dec. 1946), f. 220–236)

6

Proces-Verbal

Încheiat azi 22 Iulie 1946 în ședința biroului politic Județean.—

Prezenți tovi: Mechiu Miron, Pusztai Emeric, Tigan Iosif, Miheller Carol, Waldmann Ladislau, Balog Dumitru, Balog Alexandru și Antoniu Silviu. — Din partea C.C. a fost prezent tov. Pătrașcu Andrei.

S-a luat în discuție următoarea ordine de zi:

1. — Rapoarte de activitate
2. — Discuții asupra rapoartelor
3. — Planul de muncă
4. — Diverse.—

1. Tov. Pusztai raportează asupra şedinţei de F.U.M. din săptămâna trecută, unde din îndemnul Regionalei a ridicat chestiunea unor tovi din conducerea P.S.D. asupra cărora s-a pus în circulaţie diferite zvonuri care intrucât ar fi adevărate, ar fi de natură să compromită prestigiul conducerii Judeţene a P.S.D.– Între aceştia se găseşte tov. Kendi Ştefan Tov. Pătraşcu apreciază că această problemă nu trebuia ridicată deoarece o dezbatere amănunţită a trecutului celor mai mulţi din actualii conducători ai P.S.D. ar fi de natură să înrăutăţească actualele relaţii de colaborare dintre cele două partide. În continuare tov. Pusztai raportează asupra acţiunii de propagandă organizată Sâmbăta trecută în plasa Aleşd.

Tov. Tigan raportează asupra acţiunii de propagandă organizată în plasa Sălard. S-a deplasat în comunele Sfârnaş, Ciuhoiu şi Fegernic. În comuna Ciuhoiu Consiliul Politic este format din 6 manişti şi 6 delegaţi ai Fr. Pl.– Notarul şi primarul nu sunt corespunzători; trebuie să se ia măsuri pentru înlocuirea lor. Țăranii au mai ridicat diferite probleme între care problema impozitului agricol şi a colectării untului în contul Convenţiei de Armistiţiu.

Tov. Waldmann s-a deplasat la Marghita pentru înfiinţarea Comitetului Electoral de plasă. Marţi a luat parte la şedinţa magistraţilor.

Tov. Antoniu raportează asupra deplasării făcute în pl. Aleşd.

2. Tov. Pustai constată că adunările convocate la sate nu au fost destul de bine pregătite, atât din punct de vedere al instruirii tovilor care se deplasează pe teren. Trebuie să întocmească teze pentru cei care se deplasează pe teren, pentru ca aceştia să cunoască materialul care trebuie să fie prelucrat.

Tov. Pătraşcu critică planul de activitate al săptămânii trecute, constatând că a fost greşit şi nici nu a fost respectat. Nu se controlează munca tovarăşilor care se deplasează în comune; este necesar să se țină în prealabil şedinţe de pregătire cu toţi membrii echipelor care se deplasează în comune; este necesar să se țină în prealabil şedinţe de pregătire cu toţi membrii echipelor care se trimit la sate. Să se ia măsuri pentru a se comunica la sate comunicatul Ministerului de Finanţe referitor la încasarea impozitelor agricole. Să se trimită un activist în comuna Borod, care să întocmească lista celor cărora li s-a confiscat piei brute, urmând ca aceste piei să le fie restituite.

3. Se trece la alcătuirea planului de muncă pentru această săptămână.-

4. – tov. Eidlitz cere să se prelucreze în celule excluderile din partid. Se vor verifica membrii de la Uzinele Comunale.

- Tov. Antoniu citeşte instrucţiunile primite de la Comit. Central referitoare la pregătirea serbării zilei de 23 August.

- Şcoala de electori în cadrul B.P.D. va începe la data de 1 August. Cheltuielile vor fi suportate de B.P.D.

- Tov. Valdman comunică faptul că în ziua de 29 VII. va avea loc congresul P.N.L. Brătianu din jud. Bihor. Va trebui să trimitem un tov. care să urmărească dezbaterile acestui congres.

Prin U.P.M. vor fi convocaţi la o consfătuire toţi învăţătorii profesorii unguri. Din partea noastră va lua parte tov. Balog D.

- Tov. Miheller și Valdman vor veni, în ședința viitoare a biroului propuneri pentru completarea Comitetului județean.

- Se va face o intervenție pe lângă Ministerul de Justiție pentru accelerarea rezolvării problemei cetățeniei celor care nu sunt trecuți în listele de cetățenie, din diferite motive. Tov. Valdman este însărcinat cu această chestiune.

- Tov. Miheller și Balog vor cerceta cazul lui Balog Radu, de la poliție, și vor prezenta biroului propuneri concrete.

- Tov. Marișan este angajat activist la Secția de cadre.

- Tov. Patroiu Terente este angajat activist la Sectorul C.F.R.

- Tov. Karty va fi exclus din Comitetul județean precum și din Comitetul de partid al Uzinelor Comunale.

- Tov. Miheller și Tigan vor cerceta cazul tov. Bara, de la pl. Centr.

- Se vor lua măsuri pentru contrabalansarea acțiunii lui Molnar G.

- Până luna viitoare se va clarifica situația tov. Laza de la Ed.P.

- Se primește în partid tov. Szabo Iuliu, fost membru al Part. Com. Ungaria.

- Se propune excluderea din partid a următorilor: Bot Iosif de la C.F.R. și Maghiar Martin. Cazul lui Branz Traian din Săldăbajul Mic, va fi verificat la fața locului de către tov. Balog D

- Pentru pregătirea zilei de 23 August se instituie o comisie formată din următorii tovi: Antoniu Silviu, Tigan Iosif, Scheiner, Sava și Naghi Francisc.

- Se citește lista celor înscriși în partid în săptămâna trecută, listă care este aprobată de birou.

D. c. m. s.

(ANDJ-Bihor, Fondul nr. 2. Comitetul Județean P.C.R., ds. 1 (4 apr. 1945–28 dec. 1946), f. 237–238.)

7

Hotărârile biroului din 5 august a.c.

I. - Resortul Organizatoric.

1. - Urmărirea activității Comitetelor Electorale la comune și plasa Beliu.

2. - Urmărirea activității Comitetelor Electorale de la plăși, cerând să ni se comunice data și ora când au fixat ședințe de comitet săptămânale.-

3. - Urmărirea și centralizarea angajamentelor luate pentru ziua de 23 august a.c. de către fabrici și sectoare.

4. - Tabel de toți funcționarii credincioși Partidului cari să poată fi încadrați la s. v.-

5. - În colaborare cu Secretariatul și Educația Politică și organizația de masă pregătirea zilei de 12 august a.c.

6. - Să se ceară din vreme, pentru conferința secretarilor de plăși de la 15 august a.c. să aducă tabele la locul sediilor de votare.

7. - Să coordoneze echipele și muzica militară cu ale noastre în propagandă la țară.

8. - Continuarea și pe mai departe a problemelor organizatorice și mai ales în ce privește organizarea grupurilor de Partid.

9. - Urmărirea înscriirilor în listele electorale care să se facă pe uzine.-

10. - Să se facă încercarea cu o comună în care de la început să nu se treacă maniștii.

11. - Să se bage în muncă echipele de electori astfel ca până la 15 august a.c. să fie repartizate pe sate, adică fiecare echipă /cu un șef/ să aibă câteva sate, iar fiecare om din echipă unul la două sate.

12. - Organizarea pe teren a deplasărilor de Duminică 11 august a.c. de la Beiuș și Salonta. Plan de deplasări și pregătirea echipelor.

13. - Urmărirea și executarea planului de muncă la sectoare prin chemarea la județană a membrilor biroului de sectoare.-

14. - Schimbările de activiști hotărâte.-

15. - Schimbarea primarului de la Ciuhoi plasa Sălard și Borod plasa Aleșd până sâmbătă.-

16. - Până la 15 septembrie a.c. să fie vizitate toate casele din toate satele pe bază de evidență, adică a se căuta să se stea de vorbă cu absolut toți locuitorii comunei, bărbați și femei explicându-le necesitatea încadrării, în urma cărui cercetări să se poate face evidență a acelor ce ne sunt dușmani.-

17. - Până la 15 august a.c. să fie trimise, respectiv constituite echipele de electori de fiecare plasă a câte 4-5 tovarăși, și concomitent cu aceasta a se ajunge ca în fiecare sat să avem câte un elector. -

18. - Tovarășii să ceară delegații de la Comitetul Electoral /secretariat/ pentru vizitarea și îndrumarea comitetelor de la plăși și comuni.

19. - În ziua de 8 August a.c. la sediul P.S.D.-ului, adunarea tuturor membrilor din Comitetele F.U.M.-ului.

II. Educația Politică.

1. - În ziua de 8 august orele 19 /7/ d. m. să se inaugureze casa alegătorilor din Oradea. Să se facă sfințirea cu preot.-

2. - Să se ceară de la plăși rapoarte despre casele alegătorilor inaugurate.-

3. - Începerea școlii Blocului Marți 6 August a.c.

4. - În colaborare cu secretarul organizatoric și organizația de masă, pregătirea zilei de 12 august a.c.

5. - Să urmărească distribuirea materialelor de propagandă ale Comitetului electoral al Blocului.

6. - Să se facă planul de locul unde să se serbeze 23 August la sate, care trebuie să fie pe secțiile de votare.-

7. - Introducerea în muncă a echipelor de electori așa cum s-a arătat mai sus la organizatoric.-

8. - Să se dea instrucțiuni tuturor organizațiilor ca, cu orice ocazie pe teren a oricărui membru ce activează să ducă /pe lângă muncă organizatorică/ și o muncă de lămurire.

9. - La fiecare plasă să fie deschisă până la 15 august casele alegătorilor.-

10. - Să se pregătească echipele de agitație pentru 12 și 23 august a.c., precum și lozincile pentru aceste zile.-

11. - Să se anunțe în ziare adunările de la 12 și 23 august a.c.

III. Organizația de Massă.-

1. - Să se extragă de mai sus sarcinile organizațiilor de masă pentru a ajunge la o colaborare restrânsă pentru reușita celor de mai sus.-

2. - Să se dea sarcini concrete organizațiilor de masă cu intenția de a ieși din inerție și a fie mobilizată pentru muncă și acțiuni.-

3. - Să înceapă munca pentru a se relua legătura cu masa muncitorească care, în ultimul timp, s-a rupt. -

(ANDJ-Bihor, Fondul nr. 2. Comitetul Județean P.C.R., ds. 1 (4 apr. 1945–28 dec. 1946), f. 242 și verso)

8

SARCINI

1. - Intensificarea muncii politice, legarea liniei politice generale a Partidului și revendicările locale ale masselor.-

2. - Organizarea colectării și controlul asupra circulației mărfurilor. Organizarea și îngrijirea înșămânțărilor de toamnă.-

3. - Evidențierea cadrelor, cari se vor distinge în lupta electorală. -

4. - Ridicarea spiritului de luptă și de sacrificiu a membrilor de partid, dar mai ales al cadrelor. Combaterea cu energie a oricăror tendințe de birocratizare. Îndepărtarea elementelor necorespunzătoare din cadrele de Partid.

5. - Pornirea unei campanii intense în cadrul planului până la 7 XI de ridicarea nivelului politic al cadrelor și al spiritului de sacrificiu. Până la data alegerilor se suspendă orice repaus în toate serviciile de Partid. Până la data alegerilor toți oamenii din birou vor fi trimiși pe teren, rămânând în birou numai strictul necesar. Aceasta începând cu comitetul regional până la comitetele de plasă.-

5.(sic) - Introducerea promptă a tuturor membrilor (corectat cu creion: hotărârilor - n. n.) de partid. Întărirea și extinderea la maximum a controlului asupra muncii de Partid.

6. - Ascuțirea vigilenței în ce privește apărarea moralei și prestigiului de Partid. Vegherea cu strășnicie, ca mijloacele de procurare a fondurilor să nu dăuneze liniei Partidului. Sancționarea rapidă și severă a oricăror abateri în această privință, până la excludere.-

7. - Îmbunătățirea muncii colective între resoarte și în cadrul resoartelor, mai ales în resortul de cadre și educație politică. Munca Educației politice să fie dinamizată.-

8. - Întocmirea unui plan concret de muncă până la 7 Nov. pe bază de angajamente concrete. Organizarea unei ședințe festive în ajunul zilei de 7 XI, la care să participe toți secretarii de celulă, inclusiv cei de la sate.-

Întocmirea planului concret de întruniri până la alegeri având în vedere că ultima întrunire trebuie să fie pe data de 17 XI.

Organizarea în dimineața zilei alegerilor întruniri scurte în fața fiecărei secțiuni de votare, de unde apoi masele, încolonați cu steaguri vor merge la vot.-

(ANDJ-Bihor, Fondul nr. 2. Comitetul Județean P.C.R., ds. 1 (4 apr. 1945–28 dec. 1946), f. 271).

ASPECTS DE L'ACTIVITE POLITIQUE DE L'OFFICE DEPARTEMENTAL DE BIHOR DU PARTI COMMUNISTE ROUMAIN DURANT LES ELECTIONS DE 1946

– Résumé –

L'automne de l'année 1946, il y eut l'un des plus importants moments de l'histoire de la Roumanie d'après la guerre: les élections. Toute formation politique entrée en compétition s'en est rendue compte de la signification de l'évènement: d'une coté Partidul Național Țărănesc et Partidul Național Liberal se voyaient en mesure de remettre la société roumaine sur la voie de la démocratie d'entre les guerre et empêcher les tendances expansionnistes des communistes dans le politique; de l'autre coté, PCR, entré dans le Bloc des Partis Démocratiques, considérait les élections une chance d'éliminer les parties d'oppositions et saisir le pouvoir. La présente étude donne une idée sur le mode que Biroul Județean de Partid Bihor organisa l'activité électorale. Les documents identifiés dans les Archives Nationales – Direction du Département Bihor, le fond du Comité PCR, Bihor, présentent l'organisation des élections, mobilisations des membres, le partage des taches, les relations à l'intérieur du Bloc, les tentatives d'éliminer les adversaires politiques. Au dépit de toutes ces mesures politiques, la population de la Roumanie, en majorité, refusa de donner les votes au B.P.D., et ce fut par la fraude qu'il remporta la victoire dans les élections.